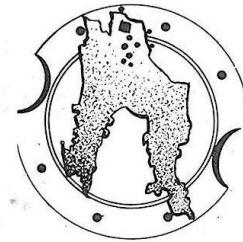

Βασαράς: Ιερά Μονή Αγίων Αναργύρου.

Καρυές

Η ΑΡΑΧΟΒΑ ΛΑΚΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΝΩΝΑ Τ. ΔΗΜΟΥ ΟΙΝΟΥΝΤΟΣ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ • ΕΤΟΣ 2ο • ΦΥΛΛΟ 8ο • ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ 1987-ΓΕΝΑΡΗΣ 1988 • ΒΟΥΤΣΙΝΑ 87 • ΧΟΛΑΡΓΟΣ 15561

Ευχές του Νομάρχη Αριστείδη Νιζάμη για τις γιορτές των Χριστουγέννων και του νέου έτους

«Σε λίγες μέρες πλησιάζουν οι γιορτές των Χριστουγέννων και του νέου έτους.

Πριν λίγες μέρες, ένα χαρόδουσυνο άγγελμα ειρήνης αγκαλιάσεις την ανθρωπότητα ολόκληρη κι αναπτέρωσης τις επιδίες των ανθρώπων για παγκόσμια συναδέλφωση και δημιουργικότητα.

Με τις ευκαιρίες αυτές κι επειδή το βασικό μήνυμα των εορτών που έρχονται είναι η ΕΙΡΗΝΗ, στέλνω σε όλους τους κατόκους του Νομού μας και στους απανταχού Λάκωνες θερμές κι ολόψυχες ευχές για προσωπική και οικογενειακή υγεία κι ευτυχία κι εκφράζω την ελπίδα για επίτευξη του διεθνούς αφοπλισμού και της παγκόσμιας ειρήνης, ενώνοντας τις ευχές και τις προσδοκίες μου με τις δικές τους.

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ
Αριστείδης Νιζάμης

Τις ίδιες ευχές και ελπίδες εκφράζει η εφημερίδα ΚΑΡΥΕΣ και στέλνει σε όλους τους αναγνώστες της χαιρετισμό αγάπης και εύχεται για το 1988 υγεία, χαρά, προκοπή σε όλους και εκπλήρωση κάθε επιθυμίας που έχει ο καθένας μας στο νου και στην καρδιά του.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ Μονεμβασίας και Σπάρτης ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

Χριστιανοί μου αγαπητοί,
Και σας και εγώ στεκόμαστε, τούτη την άγια νύχτα, μπροστά στο μεγάλο γενονός της ανθρώπινης ιστορίας.
Βλέπομε με έκπληξη δικαιολογημένη να τύνεται ο άγιος και άφθατος Θεός την ξεπομένη και φθαρτή δική μας σάρκα, για να φορέσει και σε μας την Θεούφαντη και ένδοξη στολή της αφθαρσίας. Κατεβαίνει στην ταλαιπωρία και κατασκέπτειν γη μας, που τόσο την κακοποιούμε, για να την μεταφέλει σε ουρανό πολύφωτο. Γίνεται άνθρωπος Εκείνος για να κάνει τον άνθρωπο Θεό και να τον επαναφέρει στην πρώτη του θέση, από όπου άφρονα ξέπεσε.

Μπαίνει στα μονοπάτια της ιστορίας για ν' αλλάξει την μορφή του κόσμου και να κοσμήσει τα ήδη των ανθρώπων με την Χάρη Του. Έρχεται στη γη για να προσφέρει πλούσια την αγάπη Του και την ειρήνη, που τόσο μας χρειάζεται και που γι' αυτό την λαχτάραμε.

Η απόθεμενη αγάπη του Θεού για τον άνθρωπο εκφράζεται σήμερα κατά τον πιο αξιοθαύμαστο τρόπο. Έτσι ο άνθρωπος αποκτά άπειρη αξία αφού για χάρη του ανοίγει ο ουρανός και ο δρόμος που οδηγεί στη θέωση. Τα Χριστούνεννα δεν γεννιέται μόνο ο Χριστός, αλλά αναγεννιέται και ο άνθρωπος.

Και ήδη το πλήρωμα του χρόνου τότε, που τα πνευματικά μάτια των ανθρώπων είχαν κουραστεί να περιμένουν την αυγή της καινούργιας ημέρας. Ήλθε τότε που οι φωνές είχαν οριμάσει μέσα στην εξορία τους, τότε που οι δίκαιοι είχαν με δόλη την δύναμη τους φωνάζει στον Υμίσου: «Εξαπόστειλον το Φως Σου». Τότε ακριβώς ήλθε στη γη ο Κύριος μας, ο Ελευθερωτής μας και Λυτρωτής μας. Αυτός που είναι για τον καθένα μας το Φως, η Οδός, η Αλήθεια και η Ζωή.

Λοιπόν, «Ευφανίεσθε δίκαιοι Ουρανοί αγαλλιάσθε. Σκιρτήσατε τα όρη Χριστού Γεννηθέντος».

Με αυτές τις σκέψεις, εγκάρδια χαιρετίζω τον Ιερό Κλήρο, τον ευσεβή λαό της Μητροπόλεως μας και τους αγαπητούς μας Απόδημους και σ' όλους με δόλη μου την ψυχή εύχομαι υγεία, χαρά, ειρήνη και κάθε θεία ευλογία που έχει αφετηρία της την Φάντη που ταπεινά γεννήθηκε ο Χριστός.

Ευχέτης όλων προς τον Γεννηθέντα Χριστό
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ Μονεμβασίας και Σπάρτης Ευστάθιος

Ειρηνικό
Χαρούμενο
Ευτυχισμένο
1988

Αδελφές πόλεις η Σπάρτη και το
Μπράνσγουηκ Μελβούρνης -
Αυστραλίας

Με σκοπό να συμβάλουν στην επίτευξη της παγκόσμιας ευημερίας και ειρήνης, αλλά και με άμεσο στόχο την πραγματοποίηση της πολιτιστικών, εκπαιδευτικών, τουριστικών και αθλητικών ανταλλαγών», οι δήμαρχοι της Σπάρτης και του Μπράνσγουηκ Μελβούρνης υπέγραψαν αυτές τις μέρες, στο Δημαρχιακό Μέγαρο της Σπάρτης, το πρωτόκολλο συμφωνίας για την αδελφοποίηση των δυο πόλεων.

Από τους 40.000 κατοίκους του δήμου Μπράνσγουηκ, οι 30.000 είναι μετανάστες ή παιδιά μεταναστών. Στο δήμο αυτό κατοικούν οι περισσότεροι Λάκωνες της Μελβούρνης, στην οποία υπολογίζεται ότι ζουν 300.000 Έλληνες.

Στη φωτογραφία, ο δήμαρχος του Μπράνσγουηκ κ. Coillie Hall και ο δήμαρχος της Σπάρτης Δημοσθένης Ματάλας, ανταλλάσσουν αναμνηστικές πλακέτες κατά την τελετή. Στο βάθος, δημοτικοί σύμβουλοι και Αυστραλοί της 5μελούς αντιπροσωπείας που φιλοξενήθηκε στη Σπάρτη.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΤΑ ΜΠΟΤΣΙΚΙΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Παραμονές Αη-Βασιλιού, γινόταν στη γειτονιά μου, στο Χολαργό, λαϊκή αγορά, όπου παρατήρησα σ' ένα καροτσάκι να πουλάνε μποτσικά.

Το φωτό έχει μεγάλο βολβό, ψιλά ρίζιδα και φύλλα πράσινα, χονδρά, λογχοειδή. Μοιάζει με το κρεμμύδι, γι' αυτό συχνά ακούς στα χωριά μας:

— Μωρ' τούτα τα κρεμμύδια γινήκαν σα μποτσικά. Το φωτό αυτό είναι αυτοφυές σε όλη την Ελλάδα στα άγονα και ακαλλιέργητα εδάφη και έχει διάφορες ονομασίες «ασκέλα», «ασκελετούρα», «ακυλόκρεμμυδο», «μποτσικί», κ.ά.

Τους θερινούς μήνες βγάζει ένα ψηλό βλαστάρι με άσπρα ανθάκια που αργότερα μπουρπουτσελιάζουν. Στα χωριά μας πολλοίς ανθρώπους κοντούς και χοντρούς τους παρομοιάζουν με μποτσικά και έτσι βγήκε το παρασούκλι, που με τα

χρόνια έγινε επίθετο, ο Μπότσικας.

Επειδή το μποτσικί διατηρεί τα πράσινα φύλλα του χειμώνα - καλοκαίρι, σ' αυτό και στον «αρμάτων» είδε ο άνθρωπος την κρυφή επιθυμία του για την αιώνια νεότητα, τη θαλερότητα της αιώνιας δροσιάς, γι' αυτό στη Λακεδαίμονα, στα παλιτέρα χρόνια ποποθετούσαν στα μαντρά ένα μποτσικί, για νάχει η στάνη τη δροσιά του και να είναι πάντα γαλάρια.

Την αιώνια νεότητα του μποτσικού οι Έλληνες τη συνέδεσαν με την ιστορία και το θρύλο του Μ. Αλεξανδρου: «Όταν ο Μ. Αλεξανδρος κυρίευσε τον κόσμο, θέλησε να γίνει αθάνατος και ρωτώντας τα πάνω, είναι καλό τα χορτάρια της γης».

Και μαντικά χαρίσματα αποδίδει ο λαός μας στα μποτσικά: Παίρνουν δύο βλαστάρια από δύο γειτονικά μποτσικά και τα λαγιζούν αντικρυστά, μέχρι να διασταυρωθούν και να πάρουν οριζόντια θέση, τα δένουν μαζί σφιχτά με μια θηλειά. Αν σε λίγες ημέρες οι κορυφές των βλασταριών σηκωθούν και τραβήγουν προς τα πάνω, είναι καλό σημάδι.

Τα μποτσικά σχέδιόν πάντα καλοκαρδίζουν τους ανθρώπους, γιατί οι χυμοί συγκεντρώνονται στην άκρη του βλαστού,

να ξεκουραστεί, αλλά τον πήρε ο ύπνος.

Η αδερφή του, η Γοργόνα, μη ξέροντας την εξίση του νερού, το έχει στην αυλή, πάνω σ' ένα μποτσικό, που από τότε ασύνθητη της αιώνιας νεότητας και πρασινής όλο το χρόνο, ακόμη κι όταν ξεραίνονται όλα τα χορτάρια της γης.

Και μαντικά χαρίσματα αποδίδει ο λαός μας στα μποτσικά: Παίρνουν δύο βλαστάρια από δύο γειτονικά μποτσικά και τα λαγιζούν αντικρυστά, μέχρι να διασταυρωθούν και να πάρουν οριζόντια θέση, τα δένουν μαζί σφιχτά με μια θηλειά. Αν σε λίγες ημέρες οι κορυφές των βλασταριών σηκωθούν και τραβήγουν προς τα πάνω, είναι καλό σημάδι.

Τα μποτσικά σχέδιόν πάντα καλοκαρδίζουν τους ανθρώπους, γιατί οι χυμοί συγκεντρώνονται στην άκρη του βλαστού,

Χολαργός
Γενάρης 1973

ΗΜΕΡΑ ΕΟΡΤΑΣΜΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ

Στις 22 Νοεμβρίου 1987 έγινε ο εορτασμός της Εθνικής Αντίστασης και επιμνήμωση δέσης για τους 118 εκτελεσθέντες στο Μονοδένδρι από τα στρατεύματα κατοχής.

Ο Αραχοβίτης ποιητής κ. Πάνος Βουκίδης αφιερώνει το ποίμα του στα 118 θύματα της Γερμανικής Θριαμδίας και υμείς το θάρρος και την αξιοπρέπεια με την οποία αντιμετώπισαν το θάνατο.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

— Στις 9-9-87 η **Παρασκευή σύζ.** Φώτη Κονταλώνη, κόρη του Πάνου Πουλοκέφαλου γέννησε αγοράκι στην Τρίπολη.
 — Στις 26-9-87 ο κ. και η κ. **Αντώνη Μελεχέ** απόχτησαν κοριτσάκι στην Αράχοβα.
 — Στις 30-10-87 ο **Γιώργος και η Δήμητρα Κοροσοπούλου** (γ. Υεστ. Μελεχέ) απόχτησαν αγοράκι στην Αθήνα.
 — Η αδελφή της **Ελένη Λόη** απόχτησε κοριτσάκι.
 — Στις 9-12-87 η **Πανα/τα σύζ. Δ. Αλεξανδράκη** (γ. Υεστ. Μελεχέ) απόχτησε αγοράκι στη Βαμβακού.
 — Η **Ελένη σύζ. Γεωργίου Παν.** Γεωργουλοπούλου γέννησε αγοράκι στη Βαμβακού.

Να ζήσουν!

ΜΙΑ ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Στις 15-8-87 βαφτίστηκε στη Βαμβακού το αγοράκι του **Γιάννη Λιάκου** και έλαβε το όνομα **Παρασκευάς**. Νονοί ήταν ο Ζαχαρίας και η Ιωάννα Ευθυμίου Γαλάτα.

Να ζήσουν!

ΓΑΜΟΙ

— Στις 31-10-87 ο **Θανάσης Αλέκου Λάσσος** παντρεύτηκε την **Ευσταθία Λαλιώτη** από τη Μαγούλα.
 — Στις 10-11-87 ο **Πάνος ο Κάκαρης** παντρεύτηκε με τη **Χρυσούλα Παναγιωτοπούλου** στην Τρίπολη και έψυχαν για το Σικάγο.
 — Στις 29 Δεκ. 1987 η **Λίδα Αθ. Ματάλα** παντρεύτηκε το **Νίκο Χαβιάρα** στην Αθήνα.
 — Στις 26-12-87 παντρεύτηκε στη Σπάρτη η Τριαντάφυλλη Παντελή Κοσμά, από το Βασαρά με τον **Παναγιώτη Αργέντη** από το Μυστρά.
 — Στις 27-12-87 παντρεύτηκαν στο Βασαρά ο **Δήμος Σαρ. Σταυρόπουλος** με την **Αργυρώ Παντελή Παπά**.

Ο **Επαρεινώντας Παντελόπουλος** (γιος της Πίτσας γ. Θεοδωρακάκη) παντρεύτηκε την Ευγενία Μάμαλη στο Sacramento California.

Να ζήσουν ευτυχισμένοι!

ΘΑΝΑΤΟΙ

Πέθαναν και κηδεύτηκαν στην Αράχοβα
 — Στις 2-10-87 ο **Κώστας Β. Καρδαράς**.
 — Στις 8-10-87 ο **Γεώργιος Θ. Θεοδωρακάκης**.
 — Στις 17-10-87 η **Ευσταθία Ν. Βαστή**.
 — Στις 16-12-87 **Γιάννης Παρ. Κολαντζιανός**.
 — Στις 17-12 ο **Ανδρέας Παπασταύρος**.
 — Στις 5-11-87 πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα ο οιφθαλμίατρος **Πέτρος Καρβούνης**.
 — Στις 12-11-87 πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα η **Μαρίκα Γ. Βουκίδου**, μητέρα της Λίλιας Κ. Κερχουλά.
 — Στις 16-12-87 πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα η **Ελένη Τσακωνάκου** (γ. Ματάλα).
 — Στις 16-12-87 πέθανε στο Μαρούσι ο **παπα-Σταύρος Κοκκίνης** και κηδεύτηκε στη Βαμβακού.
 — Στις 14-12-87 πέθανε στην Αθήνα ο **Ιωάννης Παν. Ματάλας** και κηδεύτηκε στου Αφρησού.
 — Στις 9-12-87 πέθανε στον Καναδά ο **Χαράλ. Ιω. Θεοδωρακάκης**, 58 ετών.

ΒΡΕΣΘΕΝΑ
 — Πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στα Βρέσθενα ο **Στράτης Παναγιωτόπουλος**.

— Πέθανε και κηδεύτηκε στα Βρέσθενα η **Μηλιά Σαράντου Καρύγιαννη**.
 — Πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στους Βουτιάνους ο **Γεώργιος Θ. Στρατηγάκης**, 82 ετών.

ΒΑΜΒΑΚΟΥ
 — Στις 2-9-87 πέθανε και κηδεύτηκε στη Βαμβακού ο **Θεοφίλης Αριστείδης του Αντρέα**.

— Στις 27-9-87 πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στη Βαμβακού ο **Νικόλαος Γ. Γαλάτας**.
 — Στις 18-11-87 πέθανε και κηδεύτηκε στη Βαμβακού η **Σταυρούλα Χαρ. Λιανού**.

— Στις 22-11-87 πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στη Βαμβακού ο **Ηλίας Παν. Πρεζάρης**.
 — Στις 12-12-87 πέθανε και κηδεύτηκε στη Βαμβακού ο **Χρήστος Δ. Βερβενιώτης**.

ΒΑΣΑΡΑΣ
 — Πέθανε και κηδεύτηκε στο Βασαρά ο **Παναγιωτάκης Φουρτούνης** η Μηλιά Γιαννακοπούλου 95 ετών, και η Αικατερίνη Γεωργ. Γαλάνη.

— Πέθαναν και κηδεύτηκαν στην Αθήνα η **Νότα σύζ. Γεωργίου Παπαγγελή** και ο **Γεώργιος Λούμος**, Συμβολαιογράφος.
 — Πέθανε στην Αμερική και κηδεύτηκε στην Αθήνα ο γιατρός **Χαράλαμπος Σαρ. Πορφύρης**,

Συλλυπητήρια

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΣΠΥΡΟΥ ΚΟΥΜΑΝΤΑΡΑΚΗ

Ετήσιο μνημόσυνο του πατέρα τους **Σπύρου Β. Κουμανταράκη** έκαναν τα παιδιά του στο Τσούνι - Σπάρτης - Παραβρέθηκαν η κόρη του Σάββη, που ήλθε από την Αμερική με τον άνδρα της Μεμάρ Αράσην και ο γιος της Τάκης.

Πέθανε στα ξένα ο καλόκαρδος και αξέχαστος μαρμπα Σπύρος, αλλά τα παιδιά του και η γυναίκα του, εκπληρώνοντας την επιθυμία του, τον έφεραν στα πατρικά χώματα στο αγαπημένο του Τσούνι.

Συλλυπητήρια

ΟΙ ΧΑΡΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΛΥΠΕΣ ΣΤΗ ΖΩΗ

Για το γάμο του γιου τους μη μεγαλύτερη γιατί δεν μπόρεσε η φύτευσαν την Μέλιπα και σε να χαρεί κι εκείνος στο γάμο ο Ανδρέας Παπασταύρος στην του παιδιού του. Αράχοβα, αλλά το νήσια της Ευχόμαστε στη Μέλιπα και ζωής του πατέρα κόπηκε ξαφνικά, λίγες μηνές πριν από το γάμο τους όλοι και να διατηρήσουν μο. Η θλίψη όλης της οικογένειας ξέχαστη τη μνήμη του καλού νειας για το θάνατο ενός τόσο συζύγου, πατέρα και παππού, καλού οικογενειάρχη ήταν ακό- Ανδρέα Παπασταύρο.

ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΑΡΑΧΟΒΙΤΩΝ «ΑΙ ΚΑΡΥΑΙ» TORONTO ΚΑΝΑΔΑ

Από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας Toronto λάβαμε την παρακάτω ανακοίνωση και το επήσιο πρόγραμμα εδηλώσεων, τα οποία δημοσιεύουμε ευχαρίστως.

Τορόντο 14 Νοεμβρίου 1987

Προς την Κοινότητα Καρυών Λακωνίας και σε όλους τους Συλλόγους Αραχωβίτων.

Αγαπητοί συμπατριώτες,

Σας γνωρίζουμε ότι το νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητάς μας που προήλθε από τις εκλογές της 4ης Οκτωβρίου 1987 απαρτίζεται από τους κάτωθι.

Μελεχές Χαράλαμπος του Μελέτη, Πρόεδρος.

Διαμαντούρος Παντελής του Παρασκευά, Γραμματέας.

Διαμαντούρος Θύμιος του Γεωργίου, Αντιπρόδορος.

Βαρλόκωστας Παναγιώτης του Σωτήρου, Ταμίας.

Διαμαντούρος Παρασκευάς του Παντελή, Επί των Δημοσίων σχέσεων.

Βελώνης Γεώργιος του Δημητρίου, Υπεύθυνος ποτών (BAR).

Λαζαρίδης Ανδρέας του Κοσμά, Υπεύθυνος εξωραϊσμού.

Πίτσος Διαμαντής του Παρασκευά, Υπεύθυνος εκκλησίας.

Κατσέτος Παύλος του Κωνσταντίνου, Υπεύθυνος φαγητού.

Δήμας Σωτήρος του Δημητρίου, Υπεύθυνος συντηρήσεως του πάρκου.

Καρκαλάτος Ιωάννης του Νικολάου, Υπεύθυνος προγραμματισμού πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Αναπληρωματικοί Σύμβουλοι.

Διαμαντούρος Δημήτριος του Παναγιώτου,

Διαμαντούρος Δημήτριος του Γεωργίου.

Σας στέλνομε και το επήσιο πρόγραμμα εκδηλώσεων της Αδελφότητάς μας. Και πάλι σας κάνουμε γνωστό ότι έχουμε την προθυμία να συνεργαστούμε με την Κοινότητα και όλους τους Αραχωβίτους Συλλόγους για κάθε έργο, που, σκοπός του θα είναι η βελτίωση της ζωής του χωριού μας. Επίσης θα είναι μεγάλη μας τιμή για όσους θα έχουν την ευκαιρία και παρευρεθούν στις εκδηλώσεις μας να περάσουμε μαζί ώρες αδελφικής χαράς.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς το Διοικητικό Συμβούλιο

ΟΙ ΝΕΟΙ ΜΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΠΟΥΔΕΣ ΤΟΥΣ

— Ο **Τάσος Δημητριάδης**, γιος της Χαρίκλειας Βρύνιου από το Τσούνι, πήρε δίπλωμα από την Κτηνιατρική Σχολή του Πανεπ. Θεσσαλονίκης.

Ο **Παρασκευάς Αντ. Κουτσόγιαργας** πήρε δίπλωμα από την Κτηνιατρική Σχολή του Πανεπ. Θεσσαλονίκης. Αμέσως μετά κατατάχθηκε για να υπηρετήσει τη θητεία του στην Αεροπορία. Συγχαρητήρια

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Επειδή δεν είναι εύκολο να μαθαίνουμε τα νέα της σπουδάσσουσας νεολαίας, τηλεφωνήστε μας ίστοις στην νέας που πέτυχε ή πήρε δίπλωμα από μια σχολή για να τους συγχαρούμε.

Επίσης ο **Σύνδεσμος των Απανταχού - Καρυατών αποφάσισε να προσφέρει ένα βιβλίο, ως αναμνηστ**

ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ο καπετάν Ζαχαρίας

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΜΠΑΡΜΠΙΤΣΙΩΤΗΣ

Του Κώστα Πίτσου

Ο Θάνατος του Ζαχαρία. — Το καράβι ήθελε στις Κύπρεις της Αβίας και ο Ζαχαρίας παρέλαβε όλα τα εφόδια. Άλλα τότε μπαίνει στη μέση τη δολοπλοκία η Τούρκικη και ο ατομικισμός και η φιλοδοξία η Ρωμαϊκή και το κακό γίνεται. Να πώς δίγειται το ημερολόγιο τη δολοφονία του Ζαχαρία:

«Εξεφόρτωσε το καράβι, τάλαβε ο Ζαχαρίας, εστάλη πλοίον φορτωμένον με όπλα βασιλικά. Και ήταν καιρός όπου άλλαζαν τα μπελικία Μούρτζινος (Τρουπάκης) και Καβαλιέρης. Έστειλαν στην Πόλη ότι του Ζαχαρία το ήλθε καράβι βασιλικό με μπαρούτια, σπαθιά, βολύμι, ντουφέκια πλήθος και άλλα πολλά του πολέμου. Ο Βεζύρης της Βούλας εδίρισε την αρμάδα με Καπετάν πασά το Σερεμέτμπε, διότι να έλθει εις τη Μάνη, να την στενοχωρήσει με φερμάνι. Όποιος πάσει το Ζαχαρία ζωντανόν, αυτός θα είναι Μπέης της Μάνης. Αφού των μεγαλουσιάνων της Μάνης εδίβασαν το φίρμανί, εστάλη Καζήρι: ο Ζαχαρίας ζωντανός δεν πάνεται, διότι όλη η Μάνη η μικρολογία τον αγαπάει. Τότε ο Μούρτζινος είπε του Κουκέα: Εσύ το Ζαχαρία τον έχεις κουμπάρο και αν τον πάσεις ή τον σκοτώσεις, εσύ θα γένεις μπέης της Μάνης. Τότε ο Κουκέας γράφει του Ζαχαρία να προφτάσει να τον μαρτυρήσει τα μυστικά της αρμάδας. Ο Ζαχαρίας με δύο ανθρώπους πήγε στον πύργο του κουμπάρου του αυτός είχε 12 με τρομπόνια, που φύλαγαν. Εσκότωσαν το Ζαχαρία. Εσκότωσαν το Ζαχαρία:

Στάκουσε ο Καπετάν πασάς του μίλησε το Κουκέα. Επήγε. — Εσύ πρόδωκες το Ζαχαρία; — Ναι, του είπε. — Το Ντοβλέτι τον ήθελε ζωντανό, όχι σκοτωμένον τώρα τι τζεβάπτη θα σου δώσω εγώ: Του «κώψε το κεφάλι του Κουκέα και των λοιπών, το έστειλε εις την Πόλη. Το έτος 1805». Και προσθέτει ο βιογράφος: Αιώνια τους η Κόλαση με το κακό που έκαμαν της Πατρίδος (15).

Το χειρόγραφο της βιογραφίας έχει Κατάλογο συντρόφων του Ζαχαρία και Καπετάνων Μορέως και Μάνης. Είναι δημοσιευμένος από τον Καμπούρογλου (Αρματολοί και Κλέφτες) και απ' τον Κανδήλωρο (Αρματολισμός Πελοποννήσου).

Ο διωγμός των κλεφτών μετά το θάνατο του Ζαχαρία γίνεται άγριος και συστηματικός. Δεν τους άφηναν να «σταθούν» πουθενά. Πολλοί σκοτώθηκαν. Ο Θεοδωράκης Κολοκοτρώνης σώθηκε στη Μάνη. Από κεράς στη Εφτάνα. Εαναγύρισε στη Μάνη τις παραμονές της Επαναστάσεως, το Γενάρη του 1821.

Σημείωση: Δεν αγνοούμε βέβαια ότι δύο τα περιστατικά της ζωής του Ζαχαρία, που αναφέρονται στη βιογραφία του, τα αμφισβητεί ο Βλαχογιάννης στο έργο του «Κλέφτες του Μορία» (Αθήνα - 1935) και θεωρεί ολόκληρη τη βιογραφία πλαστή. Άλλη εμείς οι Λάκωνες, που ακούσαμε με τ' αυτά μας την προφορική παράδοση για το Ζαχαρία από τους προγόνους μας, πιστεύουμε ότι είναι αληθινά όσα γράφει η βιογραφία, αν όχι σ' όλες τους τις λεπτομέρειες, αλλά στα κύρια σημεία της.

ΧΩΡΟΙ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΣΤΟΝ ΠΑΡΝΩΝΑ

Από το Δασαρχείο Σπάρτης ανακοινώθηκε ότι μέρι τώρα έχουν κατασκευαστεί χώροι αναψυχής, με παραδοσιακές βρύσες και παγκάκια, σε αρκετές τοποθεσίες του Ταύγετου και του Πάρνωνα μέσα στα όμορφα δάση τους. Στον Πάρνωνα στις τοποθεσίες:

— «Τρύπιο Λιθάρι» στην κοινότητα Βρεσθένων.

— «Πλατύ Ποτάμι» στο δάσος της Βαμβακούς.

— Παλαιό Καταφύγιο του Πάρνωνα.

— «Αρνόμουσαγα», κοντά στο Καταφύγιο του Ελληνικού Ορειβατικού Συνδέσμου,

— «Κεφαλονέρι» στην κοινότητα Βαρβίτσας, στο δασικό δρόμο Βαμβακούς - Αγίου Πέτρου Κυνουρίας.

Οι χώροι αυτοί προσφέρουν στους περαστικούς και σε όλους τους κατοίκους των χωριών αναψυχής και ξεκούραση. Ιδιαίτερα όμως απολαμβάνουν τις βρύσες και τις πηγές οι φίλοι του βουνού που ζούν στους κάμπους και στις τοιμεντίνες πολιτείες. Γ' αυτούς η ομορφιά ενός καλαίσθητου και καθαρού τόπου αναψυχής, μέσα στο δάσος, είναι ένα πολύτιμο δώρο από το δασαρχείο.

Αυτονότοτα βέβαια είναι ότι οι χώροι αυτοί πρέπει να διατηρούνται καθαροί και όλοι πρέπει να προσέχουν μη τυχόν άθελά τους, με το άναμμα φωτιάς, τσιγάρων κ.λ.π. προκαλέσουν πυρκαγιές. Ο κίνδυνος παραμονέψει.

ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Στις 27 Σεπτεμβρίου γιορτάζεται κάθε χρόνο η Παγκόσμια Ημέρα Τουρισμού.

Ο ΕΟΤ αποδίδει πολύ μεγάλη σημασία στη διαφύτιση του Ελληνικού λαού πάνω στο μήνυμα αυτής της ημέρας και στη μετάδοσή του σ' όλη την Ελληνική Επικράτεια ώστε να προβληθεί η κοινωνική, πολιτιστική μορφωτική και οικονομική αξία του Τουρισμού καθώς και η συμβολή του στην παγκόσμια ειρήνη.

Οι Διευθυντές των Σχολείων σε συνεργασία με τους Δημάρχους και Προέδρους Κοινωνιών του Νομού, τις λοιπές Τοπικές Αρχές και τους πολιτιστικούς φορείς καλούνται να οργανώσουν εκδηλώσεις (π.χ. ομιλίες σε σχολεία, παραδοσιακούς χορούς κ.λ.π.)

Το φετινό θέμα για τον εορτασμό της ημέρας αυτής ήταν «Ο Τουρισμός για την ανάπτυξη».

Σημειώστη εφημερίδας

Πέρα από τους εορτασμούς κάθε επετείος πρέπει να δίνει ερεθίσματα για σκέψεις, που εγγίζουν το άμεσο περιβάλλον και τις προσωπικές δυνατότητές όλων μας.

Ο τουρισμός στα χωριά του Πάρνωνα περιορίζεται στις μετακινήσεις ντόπιων κατοίκων, που ζουν στα αστικά κέντρα, προς τα χωριά, σε καθορισμένες περιόδους, όπως είναι Χριστούγεννα, Απόκριες, Πάσχα, Καλοκαίρι.

Τα υπόλοιπα διαστήματα γίνονται μικρές μετακινήσεις επισκεπτών, τα Σαββατοκύριακα ή με την ευκαιρία τοπικών εορτασμών. Εκτός από τους ντόπιους μεγάλο ποσοστό επισκεπτών αποτελούν οι μετανάστες, οι οποίοι κάθε χρόνο έρχονται στο χωριό.

Ασφαλώς χιλιάδες άνθρωποι, θα έμεναν ευχαριστώς στα χωριά του Πάρνωνα για λίγες ή πολλές ημέρες αν έβρισκαν ζενοδοχείο ή δωμάτιο με τις απαραίτητες ανέσεις. Βέβαια δεν θα πρέπει να γίνονται σκέψεις για μεγάλες ξενοδοχειακές εγ-

καταστάσεις, που βεβηλώνουν το τοπίο και δημιουργούν αλλοίωση του παραδοσιακού χαρακτήρα των χωριών μας, αλλά για οικογενειακές «μονάδες», με επιδοτήσεις που θα ενισχύσουν το οικογενειακό εισόδημα και θα απασχολήσουν το ανθρώπινο δυναμικό, που έχει απομείνει στα χωριά, η ακόμη θα προσελκύσουν νέο.

Αυτόν οτις έχουν αποδείξει με τις αφίξεις τους, όταν έρχονται οι πρώτοι που θα τιμήσουν μια ξενοδοχειακή εγκατάσταση στα χωριά μας θα είναι οι ομογενείς, δηλ. οι καταγόμενοι από την περιοχή και οι οποίοι νοσταλούν την ζωή που άφησαν πίσω τους, όταν έφυγαν για την εξωτερικό ή για άλλα μέρη της Ελλάδας.

Αυτό το έχουν αποδείξει με τις αφίξεις τους, όταν έρχονται οι πρώτοι που θα τιμήσουν μια ξενοδοχειακή εγκατάσταση στα χωριά μας θα είναι οι ομογενείς, δηλ. οι καταγόμενοι από την περιοχή και οι οποίοι νοσταλούν την ζωή που άφησαν πίσω τους, όταν έφυγαν για την εξωτερικό ή για άλλα μέρη της Ελλάδας.

Αυτό το έχουν αποδείξει με τις αφίξεις τους, όταν έρχονται οι πρώτοι που θα τιμήσουν μια ξενοδοχειακή εγκατάσταση στα χωριά μας θα είναι οι ομογενείς, δηλ. οι καταγόμενοι από την περιοχή και οι οποίοι νοσταλούν την ζωή που άφησαν πίσω τους, όταν έφυγαν για την εξωτερικό ή για άλλα μέρη της Ελλάδας.

Αυτό το έχουν αποδείξει με τις αφίξεις τους, όταν έρχονται οι πρώτοι που θα τιμήσουν μια ξενοδοχειακή εγκατάσταση στα χωριά μας θα είναι οι ομογενείς, δηλ. οι καταγόμενοι από την περιοχή και οι οποίοι νοσταλούν την ζωή που άφησαν πίσω τους, όταν έφυγαν για την εξωτερικό ή για άλλα μέρη της Ελλάδας.

Αυτό το έχουν αποδείξει με τις αφίξεις τους, όταν έρχονται οι πρώτοι που θα τιμήσουν μια ξενοδοχειακή εγκατάσταση στα χωριά μας θα είναι οι ομογενείς, δηλ. οι καταγόμενοι από την περιοχή και οι οποίοι νοσταλούν την ζωή που άφησαν πίσω τους, όταν έφυγαν για την εξωτερικό ή για άλλα μέρη της Ελλάδας.

Αυτό το έχουν αποδείξει με τις αφίξεις τους, όταν έρχονται οι πρώτοι που θα τιμήσουν μια ξενοδοχειακή εγκατάσταση στα χωριά μας θα είναι οι ομογενείς, δηλ. οι καταγόμενοι από την περιοχή και οι οποίοι νοσταλούν την ζωή που άφησαν πίσω τους, όταν έφυγαν για την εξωτερικό ή για άλλα μέρη της Ελλάδας.

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ

Από το βιβλίο του Αραχοβίτη συγγραφέα Κώστα Πίτσιου «ΚΑΡΥΕΣ»

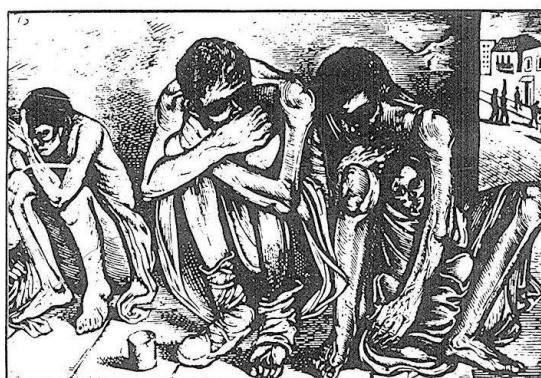
Μάης 1941

Τα Ιταλικά στρατεύματα κατοχής έφτασαν και στην επαρχία μας. Εγκατέσταθκαν στη Σπάρτη, στο Γύθειο και στις κυριότερες κωμοπόλεις και άρχισαν να βγάνουν διαταγές σχετικά με τη Διοίκηση και με την παράδοση των όπλων. Τις διαταγές αυτές τις έστειλαν σ' όλα τα χωριά δια της Νομαρχίας Σπάρτης.

Ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου της Αράχοβας Γιώργης Ν. Καπερώνης ετοιχοκόλλησε, όπως έγινε σ' όλα τα χωριά, τη διαταγή για την παράδοση των όπλων. Οι Αραχοβίτες έσπευσαν σα συμφωνώθουν. Παραδόθηκαν τότε είκοσι (αρ. 20) περίπου όπλα, παλιά και όχρηστα τα περισσότερα, κατάλληλα μόνο για να πάρουν θέση στα ράφια κανενάς μουσείου. Μεταφέρθηκαν ως τόσο στη Σπάρτη και, επειδή δεν τα παραλάβαιναν από την Ιταλού, τα ξανέφεραν στην Αράχοβα. Παραδόθηκαν αργότερα, στις αρχές του 1942, μαζί με μερικά άλλα από την Ιταλούς.

Ιούνιος 1941

Στις 15 Ιουνίου ήρθαν στην Αράχοβα 5 Γερμανοί στρατιώτες με μια Ελληνίδα γυναίκα για διερμήνεια και ζήτησαν απ' τους κατοίκους να παραδώσουν όλα τα Αγγελικά είδη που είχαν μεταφέρει στα χωριά και τα είχαν κρυμμένα. Για τα διάφορα αυτά είδη και για τα πρόσωπα είχαν, όπως έλεγαν, λεπτομερέστατο κατάλογο. Υπέθυνο για τη συγκέντρωση όλων αυτών ήταν τον Πρόεδρο της Κοινότητας. Θα έφευγαν τώρα, τον είπαν, και θα ξαναγύριζαν σε πέντε μέρες αν δήταν όλα σκεκτημένα και έτοιμα να τους παραδοθούν, θα... τον κρεμούσαν αυτόν, τον Πρόεδρο, στον πλάτανο της Πλατείας του χωριού. Ευτυχώς δεν ξαναγύρι-

Η πείνα 1942, του χαράκτη ΤΑΣΣΟΥ

σαν, γιατί στις 21 Ιουνίου 1941 άρχισε ο πόλεμος με τη Ρωσία και όλη η προσοχή τους στράφηκε, ως φαίνεται, προς τα κείμενα.

Σεπτέμβρης 1941

Στα μέσα του Σεπτέμβρη ήρθαν στο χωριό με αυτοκίνητο 4-5 Ιταλοί αξιωματικοί. Γύρισαν όλο το χωριό κι επιθεώρησαν πολλά σπίτια και ιδιαίτερα το Σχολείο. Σε λίγες μέρες έφτασε στην Αράχοβα ένας λόχος Ιταλικού στρατού κι έμεινε έτσειρεις μέρες. Οι στρατιώτες γύριζαν μέρα - νύχτα στα σπίτια του χωριού για κότες, για αυγά και μάλιστα για κρασί. Άνθρωποι κανένα δεν πείραζαν.

Ο ΧΕΙΜΩΝΑΣ ΤΟΥ 1941-42 - ΛΙΜΟΣ

Σ' όλα τα αστικά κέντρα και στα περισσότερα χωριά άρχισε ο λιμός απ' το φθινόπωρο του 1941. Μαθαίναμε πως στις πόλεις και μάλιστα στην Αθήνα άρχισαν να πεθαίνουν άνθρωποι - παιδιά και γέροι στην αρχή - από την πείνα. Οι Γερμανοί τα μάζεψαν όλα τα τρόφιμα που υπήρχαν εκεί και αγωνίζονταν με κάθε μέσο να μάζεψουν και την παραγωγή των αγροτών. Πρό-

σφεραν με απλοχερά το «χαρτονόμισμα κατοχής», που έκοψαν και έβαλαν σε αναγκαστική κυκλοφορία Ιταλοί και Γερμανοί, αλλά πολύ σύντομα την εγκατέλειψαν τη μέθοδο αυτή, γιατί κανείς δεν είχε εμπιστοσύνη στα «χαρτία» αυτά. Αρχισαν λοιπόν να πάρονται δραχμές απ' την Τράπεζα Ελλάδος κι αυτή, για να επαρκέσει, έβαλε σ' ενέργεια τις εκδοτικές μηχανές κι έβγαζε συνέχεια χιλιάρια, πεντούχιλαρια, δεκαχιλιαριά, εικοσιπεντοχιλιαριά, πενηνταχιλιαριά κ.λ.π. Πλήθωρισμός. Τώρα όμως κανείς δεν είχε εμπιστοσύνη και στη δραχμή. Μόνο οι μισθωτοί - δημόσιοι και ιδιωτικοί υπαλληλοί - ήταν αναγκασμένοι να κάνουν τις συναλλαγές τους με δραχμές. Όλοι οι άλλοι συναλλάσσονταν σε «είδος», όπου βέβαια ήταν δυνατόν να γίνει αυτό. Ύστερα απ' τα τρόφιμα το «είδος» που ερχόταν πρώτο στις συναλλαγές ήταν το χρυσάφι. Κοσμήματα, δαχτυλίδια και δόντια ακόμη χρυσά περνούσαν στα χέρια των «συνεργαζομένων», για να καταλήξουν τα περισσότερα τελικά και οριστικά στους Γερμανούς και τους Ιταλούς.

Το φωτό είναι πολυετές, εύοσμο, ύψους 0,30 έως 0,80 του μέτρου, με βλαστό όφιο ή ανερχόμενο, από ή διακλαδιζόμενο. Τα φύλλα του είναι λογχοειδή, γραμμωτά, εκτός από τα φύλλα που βρίσκονται στο κάτω μέρος της βλαστού, που είναι σπαθοειδή και αμβλέα. Τα άνθη του είναι μικρά, κίτρινα και περιβάλλονται με παράνθια οικυκάτηλητα φύλλα, ισομήκη ή μεγαλύτερα των σπονδύλων. Ανθίζει τους Ιούλιον.

Άλλα είδη που εξετάσθηκαν:

2. Σιδηρίτης ή ροιζέριος: Είναι γνωστό με τα λαϊκά ονόματα ταύτι του Παρνασσού ή τάσι του Βελουχιού. Φύεται στις βραχώδεις περιοχές της Μακεδονίας, της Ηπείρου, της Θεσσαλίας, της Αιγαίων και της Αττικής. Παρουσιάζει ποικιλία και υβρίδιο που προέρχεται από διαστάσης με το είδος. Σιδηρίτης η ροιζέριος.

3. Σιδηρίτης η σκαρδίκη: Είναι γνωστό με τα λαϊκά ονόματα ταύτι του Ολύμπου ή του Καλόγερου το χόρτο. Φύεται στις βραχώδεις περιοχές της Βερειοπειραϊκής Ελλάδας μέχρι το Πήλιο. Παρουσιάζει ποικιλία και υβρίδιο που προέρχεται από διαστάσης με το είδος. Σιδηρίτης η ροιζέριος.

4. Σιδηρίτης η ευβοϊκή: Είναι γνωστό με λαϊκά ονόματα, ταύτι του Δέλφη ή ταύτι της Δέλφης. Φύεται στα βουνά της Δέλφης και Ξεροβούνη της Εύβοιας.
5. Σιδηρίτης η Κρήτικη: Είναι γνωστό με τα λαϊκά ονόματα Μαλοθήρα, Μαλοτήρα ή Μπλοθήρα. Φύεται στους ορεινές περιοχές της Κρήτης.

Εκτός από τα είδη αυτά ο Φωτ. Π. Θεοδοσίου αναφέρεται ακροθιγώς και σε άλλα είδη και ποικιλίες του γένους Σιδηρίτης. Συνεχίζεται

Κώστας Τσιγκαρίδας

Ο ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΚΑΡΥΑΤΩΝ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου των Απανταχού Καρυατών καλεί τα μέλη του και όλους τους συμπατριώτες με τις οικογένειες και τους φίλους τους στον επήσιο χορό μας, που θα γίνει στο ξενοδοχείο ΑΚΡΟΠΟΛ ΠΑΛΛΑΣ (οδός Πατησίων 51), την Παρασκευή 5 Φεβρ. 1988, ώρα 9 μ.μ.

Θα παρακολουθήσουμε το πλούσιο καλλιτεχνικό πρόγραμμα με τους καλλιτέχνες του τραγουδιού Νάντια Κωνσταντοπούλου, Τάκη Μωράκη, Κλειώ Δενάρδου, Α. Βυτινάρου, Γ. Καψή και Τέρρου Χρυσό και θα χορέ-

ψουμε με την ορχήστρα Γιώργου Μουζάκη.

Προβλέπεται πλούσιος λα-

χνός, για τον οποίο μπορούν να προσφέρουν αντικείμενα όσοι συμπατριώτες επιθυμούν.

Συμμετοχή δρχ. 2.300 το ά-

τομού. Δηλώσεις συμμετοχής στα τηλέφωνα:

2913.561 (Νίκος Κουτσόγεωργας)

2933.068 (Παρασκευάς Ντούβλης)

4953.351 (Νίκος Καρύγιαννης)

Σας περιμένουμε για μια δι-

μορφή βραδιά.

ΤΟ ΤΣΑΪ ΤΟΥ ΒΟΥΝΟΥ

Συνέχεια από τα προηγούμενα

Γενικά οι φλαβόνες συμμετέχουν ουσιαστικά στη ζωή των κυπτάρων. Στις οξειδωτικές διαδικασίες των κυπτάρων, άλλες αυξάνουν τη δράση ορισμένων ενζύμων, ενώ άλλες δρουν αναστατικά σ' αυτά. Συντελούν στη φυσιολογική λειτουργία των τριχοειδών αγγείων (εσπεριδίνη), δρουν σμασμολυτικά (απίπινη), καρδιοτονωτικά (λουτεολίνη, λουτεολινογλυκοσίδης, Βιτεζίνη, Υπεροσδίζης), αντιευρικά, διουρητικά (λουτεολίνη, λουτεολινογλυκοσίδης) κ.α.

Ποιές όμως είναι οι φλαβόνες του τσαϊού των βουνού;

Παραπότρωντας κανές όσα γράμψαμε για τις φλαβονοειδείς ουσίες και αναλογιζόμενος όσα υποστήριξε η θεραπευτική παράδοση και τη λαϊκή ιατρική για το ταύτι του βουνού. Σα μπορούσε να σκεφτεί, ότι τόσο η θεραπευτική παράδοση, όσο και τη λαϊκή ιατρική υποστήριζαν ιδιότητες γι' αυτό, πριν ακόμα σημάνει η επιστήμη για τις βιολογικές και φαρμακευτικές ιδιότητες των φλαβονοειδών, ανάμεσα στις οποίες βρίσκονται και υποστηρίζονται από αυτές. Μια τέτοια όμως σκέψη περιορίζεται στα όρια της θεωρητικής ιχνολόγησης.

ΕΙΔΗ

1. Σιδηρίτης ή Τείοσμος. Το είδος αυτό είναι γνωστό σαν πάστα της Ζωής με τα λαϊκά ονόματα του Ταύρου στα ταύ του Ταύγετου, ταύ του Πάρνωνα, ταύ του Μαλεβού.

Φύεται στις υψηλές βραχώδεις περιοχές των βουνών του Πάρνωνα, του Ταύγετου και της Κυλλήνης, στην παναγίτα της Βρίσκονται και την εικόνα της Ζωής σαν πατέρων του Καρύου.

Το φωτό είναι πολυετές, εύοσμο, ύψους 0,30 έως 0,80 του μέτρου, με βλαστό όφιο ή ανερχόμ